

O TIO MARCOS D' A PORTELA

*Os mandamentos d' o MARCOS
fora d' airexa, son seis:
facer á todos xusticia,
non casarse con ninguen,
salir o gallego enxebre,
cumprir c' o que manda a ley,
luitar pol-o noso adianto
con antusiasmo e con fé,
vestir calzós e monteira
peromnia sécula amen.*

Ten os pobos a gala
n-o seu lenguaxe falar:
fálase chino n-a China,
portugués en Portugal,
catalán en Cataluña,
e n-a Alemania, alemán,
soilo os gallegos d' agora
hastra vergenza lles dá
falar a uelosa e dolce
lala que falan seus pais.

PARRAFEOS CO POBO GALLEGO

Ano sétimo

Ourense 22 de Febreiro de 1885

Parrafeo sasenta e seis

AUDENCIA D' OURENSE.

*Sentencia d' a Sala promeira d' este Tribunal,
n-a causa que s' istruiyu contra O TIO MARCOS
D' A PORTELA por supostas injurias ó alcalde
d' o Carballiño.*

«Señores D. Manuel Mella, presidente.—Don Ramón Otero.—D. José Zepedano.—En la ciudad de Orense à 6 de Febrero de 1885: en la causa criminal procedente del Juzgado de instrucción de esta capital, seguida de oficio por el delito de injurias á la autoridad, entre partes de la una el ministerio fiscal, y de la otra como procesado, D. Silverio Lamas Carvajal, natural y vecino de esta población, de 28 años de edad, soltero, redactor del periódico titulado *O Tio Marcos d' a Portela*, con instrucción, sin antecedentes penales, de buena conducta, en libertad, y representado por el procurador D. Constantino López Castro.

Vista en juicio oral y público, siendo ponente el magistrado D. Ramón Otero Valcarce:

1.º Resultando que en el número 45 del periódico que en esta ciudad se publica con el título *O Tio Marcos d' a Portela*, correspondiente al 21 de Setiembre último, se inserta un artículo titulado *As festas d' o Carballiño*, del cual es autor el procesado, y contiene en la primera columna de la tercera plana un apartado que dice así: «O que non ten Carballiño pol-a mor

»d' o rayo d' a política, é un alcalde ó nivel d' o
»seu adianto e d' a sua civilizacion. O de Mon-
»terroso (sin conecebo son capaz de xuralo), ten
»millor facha e mais d' eiquí, e outras trazas que
»non ten o d' o Carballiño, que non pasa de ser
»un alcalde en estado de canuto, un alcalde feito
»de pacotilla pr' o caso d' os que agora gobernan
»o cotarro, un edil fósil, un concejal con vara
»como arrieiro de bestas, un quis vel quid d' o
»auntamento, un rara avis d' o museo municipal
»d' o porvir, unha autoridade local feita de
»presa e correndo como se fan unhos zocos, unha
»ousa con cédula persoal, un representante
»d' a vila en pasiva, un verbo d' a gramática
»parda, unha mioca d' infuencia, un cacique
»d' os d' a volta d' abaxo, unha figura d' a corpo-
»racion, un cataprasma d' as sesiós y-un perdoa-
»vidas d' os que lle fan a contra, capaz de facer
»boas todal-as alcaldadas que se fixeron dende
»Calomarde hastra Cánovas.» Hechos probados:

2.º Resultando que dicho artículo fué denunciado por el alcalde de Carballiño ante el juez de instrucción de esta capital, quién en su virtud sustanció el correspondiente sumario, y declarado concluso, el ministerio fiscal formuló escrito de calificación sosteniendo como conclusiones: que los conceptos indicados y que que en dicho artículo se consignan, constituyen el delito de injurias á la autoridad del alcalde de Carballiño con ocasión del cargo que desempeña, hechas en escrito no dirigido á la misma, definido en el artículo 269—en relación con el 471—del Código

penal: que es autor de dicho delito el procesado, sin concurrir circunstancias que puedan apreciarse, y debe imponérsele la pena de tres meses de arresto mayor con sus accesorias y las costas procesales, no procediendo indemnización alguna:

3.º Resultando que la defensa calificó también conviniendo en la certeza de la publicación del artículo referido, pero negando que en ninguno de sus párrafos se consignen conceptos y empleen palabras que ofendan la honra y reputación de D. Joaquín González como alcalde de la expresada villa ni como particular, sino que por el contrario se aprecian sus actos, con imparcialidad, sin ánimo de ofensa; negando que el período á que el ministerio fiscal se refiere ni ninguno del mencionado artículo, contengan conceptos ni palabras que constituyan delito de injurias á la autoridad de dicho alcalde, ya porque las empleadas son inofensivas, y ya porque no se dirigieron á D. Joaquín González como tal alcalde ni con ocasión de su cargo, por cuya razón no se hallan comprendidas en sanción penal alguna del Código: reconociendo como autor del mencionado artículo al D. Silverio Lamas sin que por ello le afecte responsabilidad de ningún género, y pidiendo por lo tanto su libre absolución:

4.º Resultando que en el acto del juicio oral al comenzar la recepción de pruebas, la defensa del procesado renunció á la pericial propuesta por la misma para la traducción al castellano del artículo objeto del procedimiento y á la vez testifical que igualmente solicitó en su escrito de calificación:

1.º Considerando que las apreciaciones que se hacen en el apartado inserto en el resultando primero y los calificativos y epítetos que contiene, al alcalde de Carballino se refieren, y á él y sus actos se dirigen como tal autoridad, no sólo porque el texto mismo de dicho apartado lo demuestra, sino también porque la defensa lo reconoce así en la conclusión primera de su escrito de calificación, manifestando que dicho artículo ha tenido por objeto la apreciación de aquellas con imparcialidad y sin ánimo de ofensa, por más que en la segunda afirma lo contrario:

2.º Considerando que constituyendo la injuria en el sentido legal toda expresión proferida ó acción ejecutada en deshonra, descrédito ó menoscabo de otra persona, como injurias se merecen apreciarse los términos y conceptos que el repetido apartado contiene porque las rebuzcas y burlescas comparaciones que en él se hacen, los repetidos calificativos que en son de mofa se aplican, y las malas cualidades que se atribuyen al mencionado alcalde, ya en conjunto ya en detalle, todo ello cede en descrédito, menoscabo y deshonra de su cargo y personalidad:

3.º Considerando que por lo tanto los hechos consignados como probados constituyen un delito de injurias á la autoridad del alcalde de Carballino, con ocasión de su cargo, hechas en escrito no dirigido á la misma:

4.º Considerando que de tal delito es criminalmente responsable el procesado en concepto de autor, puesto que confiesa serlo del artículo denunciado:

5.º Considerando que en su comisión no concurren circunstancias eximentes ni modificativas de la penalidad que le es aplicable:

6.º Considerando que las costas procesales se entienden impuestas por la ley á las personas que afecta la responsabilidad criminal:

Vistos los artículos 471, 269, 64, 62, 11, 13, reglas 1.ª y 7.ª del 82, el 97 y su tabla y el 28 del Código penal y los 741, 239 y 240 de la ley de Enjuiciamiento criminal,

Fallamos que debemos condenar y condamnamos al procesado D. Silverio Lamas Carvajal en la pena de dos meses y un día de arresto mayor, con suspensión de todo cargo y derecho de sufragio durante el tiempo de la condena y en las costas procesales.

Así por esta nuestra sentencia definitivamente juzgando lo pronunciamos, mandamos y firmamos.—Manuel Mella.—Ramon Otero Valcarce.—José Zepedano y Fraga.”

Publicación.—Leída y publicada fué la sentencia que antece le en la audiencia pública del dia de hoy por el señor magistrado ponente don Ramon Otero Valcarce.

Orense 6 de Febrero de 1885.—Lic. Luis Monteagudo.”

O ANTRÓIDO EN OURENSE.

Nin os terremotos, nin os malos gobernos que nos acaban, nin os foros que nos consomen, nin todol-as pauliñas que os gallegos levam is o lombo, abondan pranos escorrental-a legría que se nos rube á cabeza n-o antroido. É vella costume troulear n esa tempada, e trouleamos, inda que moitos se vexan n-o caso de limpar as vagoas que lles can d' os ollos, pra mostrar a sourrisa n-o sembrante.

Hastra o tempo e' un courisco y unha chuvia d' aquela caste veu á atentarnos; mais nin por esas. O antroido campou n-as ruas e n-as prazas, n-as trulladas e n-os bailes, enlarafuzado e riseiro, abouxador e ledo.

A tuna lucense veu á visitarnos, e foi acollida

da con antusiasmo polos fillos d' a Burga, agasallantes e cumprimenteiros c' os que veñen d' afora. O Liceo d' Artesaos abreulle de par en par as portas, e n-o seu teatro deron os d' a tuna unha función lírico-dramática.

Dous dias estiveron entre nosoutros, deixando oubir os acordes d' a sua orquesta que asomellaba á un piano, e que á diferenza d' outras que por acó resoan, e que non lembro pra que ningúen s' emperrenche, lonxe de feril-los oubidos, arrendeábanos en correntes de branda e comovedora armunía. ¡Lástima que non trouxesen algúna cancion d' esas barulleiras que agora cantan as tunas e que tanto lles pracen ás melosiñas e feiticeiras rapazas d' a nosa terra, en laudes d' as que van dirixidas de cote!

Eu tiven a satisfacción de lles dar unha aperta e débolles o agasallo de que ó pé d' a miña chouza tocasen algunhas escollidas pezas musicás; satisfacción que non esqueceréi, inda que ós velloz cístalles traballo facer memoria, y-agasallo que agradecín, pola curta, tanto como calquera filalga ou filalga d' os que recibiron a mesma mostra de simpatía. O lúas pola noite a ledá xuventú que saleu d' artística riola polas vilas gallegas, colleu o camiño de Lugo, onde lembrarán de fixo por unha tempada a sua estancia n-a vila d' o Santocristo, d' a Ponte e d' as Burgas.

N-a estacion d' o camiño de ferro foron despedidos polos entusiastas fillos d' Ourense, e deronse vivas ós dous pobos hirmaos, alí fraternalmente representados por unha toleirona mocidade, espranza d' o porvir de Galicia, y-alento d' a sua rexeneración.

Ourense tamen tivo a sua tuna, pero qué tuna! ¡Qué ben postiños e que ben cantaban os condanados d' os estudeantes! Si soubesen co-a mesma maestría a leucion n-a cátedra, podería gabarse con xusticia o noso corpo escolar de ser un semilleiro de sabios. Pero os libros non s' apegan tanto com' as cantigas, nin as armunías d' a cencia son tan xeitosas pr' o corazón d' os mozos como as arrouadoras armunías d' a música; e por eso non sin razon cantaban que pr' os estudeantes d' a tuna non s' alcontra a cencia n-los libros, nin o saber n-as aulas, sinon n-os ollos e n-a alma d' unha muller. N-eso d' o amor cuase que todos son doutores ós vinte anos.

A tuna d' Ourense aguantando riba d' o lombo unha chuvia com' aquela que debiu cair ó comienzo d' o diluvio, tamen se puxo á tocar

y-a cantar á porta d' a miña chouza, tal e como si eu fose unha d' esas rapaciñas churrusqueiras co-as que os estudeantes apuran o *ergo y-espiran a verba*.

Inda que son un vello, estrévome á darlle as gracias polo agasallo, e non lles din unha pinga porque agora non s' estila botar un neto sinón entre labregos.

Saiu tamen polas ruas unha comparsa que levaba n-as carántulas moitos exemplares d' aqueles que a diosa Ceres tray n-a mau, e saiu unha comparsa de toureiros, e outra d' escamisados, polo xeito d' aqueles que n-o ano d' o noventa e tres en Paris c' un fachuco n-unha mau y-un espeto n-outra, pidian a berros a libertá qu' aldraxaban d' aquela maneira. Cicais pra estaren en carácter c' o seu papel e pola mor de que n-o Liceo Artístico non-os deixaron entrar ó baile sin pagar unha peseta, (os cartiños sempre andan por diante), armaron unha algueirada tan tremenda, que houbo quen pensou que aquelo se volvese unha caste d' Abadía n-o tocantes, non ás cabezas rodando, sinón ós golpes d' a guillotina.

Os d' a xunta, xentes de camisa limpa, non querendo meterse en fonduras c' os escamisados, chamaron n-a sua axuda á garda civil, e d' ali á pouco viuse o Liceo Artístico gardado pola forza armada, nin mais nin menos que si fose n-os tempos d' a revolución francesa o pazo de Versalles.

Assegádolos algueirantes, colleron a porta pr' afora de car' a *Union Ourensi*, onde alcontraron a entrada que n-o Artístico lle negaran. N-este caso a *union* surtiu efectos de paz. ¡Ogallá que os surtira sempre!

As comparsas d' os Bocaccios e d' os escamisados, distinguíronme tamen con agasallos que non merezo, dando os derradeiros, atroadores vivas ó Tio MARCOS D' A PORTELA, cicais levados pola simpatía d' a caste, porque anque non cheguei á perde-la camisa, vaame turando d'o peleixo que nin a rabia d' o Carballiño. Houbo además moitas máscaras soltas. A us deulles por arremedar ós labregos, poñéndose corozas e monteiras y-an lando de riola polas ruas; á outros pegoulles por se vestir de cocineiros, entretenéndose en comer, lonxe de guisar, polo xeito d' o que fan os conservadores n-a política, e houbo pé de home que se divirtiu botando ó lombo un feixe d'erba, e outro que se puxo por diversión á barrel-as ruas c' unha basoira, porque n-eso de

se divirtir sempre houbo gustos que merecen paus.

Houbo seis bailes e xente á barullo en todos. O baile d' o *Liceo d' Artesos* foi o baile d' a *crema*, como agora din pol-a nova, todal-as maus d' os bailaris estaban cobertas con guantes. A atmósfera recendía á rosas. O entrar n-aquel *Paradiso* custaba catro pesetas, e por eso n-él brilaban pol-a sua ausencia as chaquetas. E non digo mais pol-a mor de que non s' anoxen os de lanvita.

Sigueu en orde o baile d' a *Union*: alí a atmosfera queimaba: e non era milagre con tanta parreira com' alí lle daba os pés beilando o agarra-dín. In la que se chama á *Union Ourense*, contáronme que non faltou quen tivese mentres de lle trocal-o nome n-aquela noite, cicalas porque habia polas que non eran d' Ourense.

Os bailes d' *Tertulia* e d' o *Artístico* estiveron por unha, animados.

D' os outros millor é non meneallo, como contan que lle dixo D. Quixote a Sancho Panza en acasión crítica.

Y-agora tocouse a min, que non habia ser menos que os demais n-o tocantes a botar unha cana ó aire n-o antroido. ¡Pero boteina de raiz! Inda me doy a cabeza ó pensar n-algueirada qu' armei o lus d' antroido.

Pois amiguños del Señor, com' teño qu' ir a cad a pol-a mor d' unha picallala, dixen pra e ntra min: «si me deixas levar pol-o xenio adoezo; si pol-a morriña, morro; si me meto n-a chouza e non sayo d' ela d-rán algás zumezugas que me chegou a camisa ó corpo e que me sentaron as costuras, e non faltará quen se ria d' o esmorecemento d' o vello d' a Portela.

«Estamos n-o antroido? A troulear.» Enteirei ó Fucu d' a miña idea e dixo jala que xa!, e axustamos un gaiteiro, man lamos que nos puxesen un coche como si fósemos us señoritos de perendengues, mercamos sete dúceas de foguetes de tres estralos, porparámol-a merenda, e n-a compaňía d' unha rapaza de muradana e dengue de terciopelo, e d' un paisanío de cinco anos pero que xa trea cirigolis e monteira, e que turra pol-a botá como calquera empregado n-a vaca de nove tetos, levando a gaita por diante, en coche e botando foguetes, saímos pol-a rua de riola, esparexendo a feixes estes versiños, e dandolle os finalgos unha tarxeta que continúa este letreiro:

O TIO MARCOS D' A PORTELA
despidese pr' a cadea.

Xa que me mandan ir á cadea
como non teño muller nin fillos,
cantos cartiños teño aforrados
derretereinos en coche e viño.
Por eso en coche von pol-as ruas
á miña conta, c' o Fucu amigo,
o secretario d' este laberco
que ten mais verba que seis ministros.

Mozas d' a vila d' as quentes Burgas,
d' a ponte vella, d' o Santo Cristo
que co-eses ollos que amor lostregan
tanto atenta les á este velliño,
pr' agasallarvos non trayo dulces,
trayo unha bota, trayo chourizos,
freba de porco ben cocidiña
e catro p'yas de pan de trigo.

Si unha pitisca querenles darlle,
rubinde ó coche, xantai comigo,
e mais c' c' Fucu que m' acompaña,
que os dous faremos por vos serviros,
y-anque reneguen os pais d' a vila,
por mais que o demo se volva mico,
xuntos teremos á larpadela
mais relenbrada d' o noso siglo.

Barao ¿quen quere probar un pouco?
¡hey! ¡Viva á râbia d' o Carballino!
Xa que me mandan ir á cadea,
como non teño muller nin fillos,
sin que me quede nin un ichavo,
facendo as contas com' os perdidos,
os meus aforros derretereinos
en coche e mosto, carne e chourizos

¡Dempois que digan que son un vello
que pras ancoltas de presa indo,
por non ter forzas xa n-as canelas
que m' atafego, que m' amoriñol!
¿Queda unha cana? ¡botala ó aire!
Veña outra pinga, meu Fucu amigo,
que non hay coitas n-o mundo nunca
si un afogalas sabe c' o viño.

«O vernos as xentes d' a vila rian que toupan. Velllos e vellas facian a sinal d' a cruz como arrenegando ó demo. ¡Pasmábanse d' a miña humorada! Mozos e mozas viñan ó coche com' abespiora a palla, us ó ch'iro d' o lacon, outras ó d' os chourizos; quen pra que lle disen unha pinga pol-a bota, quen a esculca d' o qu' era aquilo, quen á enteirarse polos sus ollos de que a melenla y apetencia que tinímos de comer non eran gromas, pois abofellas que comer comíamos. ¡E beber? ¡Eso cálase! Si o meu abogalo, a quen á mais d' a defensa teño que llor agradecer este novo agasallo de verdadeiro amigo, non m' enche a bota d' o seu recendente viño, adoecemos coa sede.

¡Que modo tiña de mollal-a pilleta o gaiteiro!
¿Y-o d' o bombo? ¿Y-o d' o tamboril? ¿Y-a moza
qu' iba con nosoutros? ¿Y-o pequerrecho? ¡Ay
Maria Santísima! ¡Y-o Fucu! ¡Fora a bota de vin-

te moyos! ¡Y-eu? ¡Como si o mun lo se volvera unha cuba y-o tornillo pedreira unha espita!

Si os bodegueiros de Galicia fosen xustos, non quedaria xiquerá un pra contalo que non estivese suscrito ós meus parrafeos. Comisionista millor e mais barato non-o alcontrarian anque o buscasen c' un candil. ¡Ben lles traballo o articulo pol-a miña conta!

¡Corrímol-a boa! Chover chovia, pero dinantes de qu' escomenzase a chover xa tivéramos tino de mollarnos nosoutros, anque vamos acabadiños com' as botas d'e Lagoa.

'O pasar pol-as ruas acenábannos dende os balcóns co-a mau, y-o milleiro de rapaces que levábamos detrás dábanlle mais vivas ó tío Marcos, que os husares lle dan pol-a mor d'a paga a Romero Robredo.

Si estaríamos de sorte n-aquela antroidada, que misturados co-as pingas d'a chuva, caian n-o coche xarutos d'os d'a Volta d'Abaixo, e non faltou un amigo que pra qu' entoásemos o estomago nos dése unha botella de tostado de Freixendo, qu' empinamos, anque nos pareceu moita finura pra labregos a bebida.

E c' o dito abonda pra vos dicir, meus compañeiros de monteira, que o voso arrangallado patrucio tamen correu o antroido.

SALAYOS D' UNHA NAI.

Cando a fulxida luz d'o sol morria,
ou cando viña a luz d'o novo dia,
temborrosa chegaba ó pé d'o altar,
pra lle pedir á virxen d' os Delores
qu' o fillo qu' era imán d' os meus amores
viñese pr' o seu lar.

Cando ó morrer a tarde n-as cañadas,
n os montes e n-o val as bateladas
resoaban d' o toque d' oracion,
ou n-as fogaxes d' alborada, cando
soaban as campás repinicando,
por él roguei á Dios.

De rodillas n-as lousas d' a eremida
en súpricas d' amor pasei a vida
chea de fé, d' espranzas e d' afan,
non viña dia que á rezar non fóra,
y a negra noite, o lumiñar d' aurora
víronme sempre igual.

Diante d' aquela virxen delorosa,
nai a mais grande, nai a mais chorosa
qu' o morto fillo n-o seu colo ten,
xemendo e con bagullas lle pedia,

que o fillo, miña santa idolatría,
m' o trouxese con ben.

¡Cántas veces, namentres n-as romaxes
postal-as mais con churrusqueiros traxes
gozaban d' os praceres d' a funcion,
eu soliña por él loito vestindo,
car' o sagrario camiñei sintindo
morrer o corazon!

¡Cántas á vírxen n-a solénia calma,
muda, pero falándolle n-a alma
e pondo' os ollos n-ela lle pedín,
que aquel filliño ten chorado agora
sano, feliz e probe como fora
volve'se pr' on la min!

¡Mais non volveu! N-aquel país ardente
que pr' a gallega xuventú presente
mais atracuon qu' a d' os abismos ten;
n-aquela sepultura nunca chea,
n-aquel móustro famento, n-a siréa
d' o mar d' o noso edén;

n-aquela terra jay Dios! qu'a sangre nosa
fixo forte, bellida y-abondosa,
n-as malditas Amérecas, morreu...;
como cantos pr' aló marchan, (probiño)!
salús, vida, porvir, país e cariño,
todo... tod' o perdeu.

Eu tamen o perdin, tamen coitada,
sin agarimo, sola, esconsolada,
vella enganida, síntome morrer:
non terei unha mau que compasiva
me peche os ollos, nin quem mentras viva
faga por me sostér.

Róla viuda son, que pol-o vento
lembrañ do vai o cr' el esquecemento,
y os salayos que ten n-o corazon,
alma que vive en pena n-esta vida,
nave n as augas d' o delor perdida,
xardin sin froles son.

Inda parés qu' o teño n-o meu colo
dáñolle bicos en suave arollo.
e non pudo creer que xa o perdin...
¡Qué negra e fera foi a sorte miña!
Morreu... tamen eu m'arro... coitadiña...
jcoitadiña de min!

Pagar pagamos como si fósemos ricos; mais

n o tocantes á que nos sirvan á concencia os empregados que cobran, vivimos á mioca.

Os empregados de correos seica non queren volver pol-o seu creto, pois lonxe de se correxir fano cada vez pior. Teño n-o meu poder, á disposición de cantos queiran velo, o sobre d' unha carta botada en Madril o trinta de Xaneiro, fecha quo costa n-o cuño d' aquela ademanistración e recibida en Ourense o catro de Febreiro, tamen c' o cuño posto d' ademanistración d' Ourense n-esta fecha.

Dende o promeiro de Febreiro que debou chegar, hastr' o catro pol-a mañá que chegou, apor onde mil xuncras andivo esa carta?

Pois non paran eiquí os escándalos.

Dende o derradeiro Xulio foron en faixa impresa os parrafeos ó *Liceo* de Vigo, y-agora c' o gallo de cobrar a suscricion, souben que non se recibían os parrafeos n-aquel *Liceo*.

Dende Ourense á Vigo os paquetes van pechados. As duas ademanistracions teñen un persoal diferente d' o d' as estafetas d' as aldeas. ¿Quén con tan poucos escrúpulos de concencia estivo pol-o caladiño achantando os parrafeos?

¡Botarlle un galgo!

Segun conta un periódico, as nenas d' Ourense agasallaron con lazos de seda ós estudeantes de Lugo.

As miñas peisanas son muy amoroñas sempre que se trata de mozos d' afora; c' os d' a vila vólvense ourizos.

Os estudeantes de Lugo non teñen queira; mais nin por esas deben gabarse. Que teñan conta; que cando as ourensás botan o lazo... pescan.

Non sea o diaño que pol-a mor d' esos lazos algúns queden collidos n-a gayola d' o matrimonio pol-o pescozo.

Onde pasou non vol-o digo. Abóndevos saber que unha viuda moza e garrida a maiores, non poido pagar os trabucos e fórónlle á facer o embargo.

O comisionado d' apremio que com' os d' a caste non se paran en picalladas e bótanse ó grau, dirixiuse á unha arca que supuña chea de millo. Escomenzaron á istruir as dilixencias, escribiron pol-a sua conta e cando non lles faltaba mais que poñer o número d' os ferrados de millo embargados, ergueron a tapa e toparon ¿qué

pensarán vostés? Pois atoparon un home que ali s' agachara pra que non-o visen n-a casa d' a viuda moza.

O recaudador contentouse con decir: «Adian-te c' o embargo,» y-o páxaro que s' alcontraba entr' o millo, pra que a cousa non pasase á maiores, pagou o trabuco pol-a viuda.

O Goberno inda non dira n-este xeito de facer efectival as contribucións.

O noso venerable peisano, Ilmo. señor D. Pedro Casas e Souto, cantoulle as d' o barqueiro ó Goberno n-unha pastoral, e por cantalas craras dis que os que gobernan teñen mentres de levalo ó Tribunal Supremo.

¿Tamén queren andar á elas c' os obispos?

¡Non é milagre que me collesem á min n-a gayola!

Este será o derradeiro parrafeo que reciban os nugallás suscritores que as cadelas non encirran; pois pr' o domingo que ven vou facer tal escachiza, que nin un solo *de gorra* deixarei posto n-a lista; valen mais poucos e bôs que moitos de fanfurriña.

Algúns xefes d' a política pra compoñel-as trécolas d' a conciliacion tiveron un almorzo.

¡N-a mesa é onde están os *principios* agora!

Sinto moito que non malcontrasen n-a chouzi os estudeantes de Lugo cando viñeron agasallarme.

Pol a mor d' andar eu de riola tamen pol-as ruas deixamos de tomar xuntos unha calloubada e de brindar pol-o adiante e pol-a rexeneracion de Galicia.

D' o almacen d' estancadas d' Alicante roubaron coarenta mil pesos en sellos.

Foi unha aquivocacion: os ladrões coidaron que o almacen d' estancadas era unha carta que viña dirixida ó Tío MARCOS; mais nin por esas

están n-o caso de s' apurar a desfacer o erro.
Aposto cinco pesos en cinco rodas á que non-os collen.

O Ministro de Facenda pensa recargar n-un cinco por cen a cámina d'a contribucion territorial.

Labregos que pagandes, a turrar d' o sachó, que de turrar pol-a corda non s' esquecen os que cobran!

VAYA, VAYA, VAYA.

Os que onte mandaron,
y-os que agora mandan,
os que mandar pensan
ou mandar agardan,
certos diputados
a Cortes se chaman,
e certos se teñen
pol-os país d'a patria
¡que ben abofellas
parolan e campan!
¡Canto nos defenden
pero de palabra!
Com' unha cotorra
Pidal sempre fala,
e bota discursos
a milleiros Canovas;
latriza Romero,
discute Sagasta,
interpela Martos,
responde Quesada;
Silvela sentencias
bota como en papas
cando as cuncas s' enchen
pra tomal-a parba;
Castelar o príncipe
d'a oratoria, fala,
e com' os paxaros
n-os albores canta;
nin un diputado
d' os que teñen talla
deixa n-o Congreso
d' usar d' a palabra.
¿E que mais querendes
en tocante a charlas
si Linares Rivas
tampoco se cala?
Falar falan moito,
facer non fan nada,
y-o mesmo que sempre
están os que pagan.
¿E pra parrafeos
tómol-os n-as Cámaras?
¡Pode ser que o pensen!
Vaya, vaya, vaya.

CORREO D' O TIO MARCOS.

D. A. C. M., Cangas.—Recibin unha libranza de tres pesetas pol-a sua suscripción hasta fin de Xunio.

D. F. V., Betanzos.—Xa dira conta de que recibira a libranza de seis pesetas que me mandou. Pol-o que vexo limpáronlle o parrafeo n-o que se ll' avisaba. D' estes empregados de correos non se lle fai bô hasta que lembren director xeneral ó demo y-escomence co-eles á cornadas pra que leven as maus á cabeza en vez de levalas ós periódicos.

D. X. N. C., Vitoria.—Recibín dez reás pol-a sua suscripción hasta os derradeiros de Xulio.

D. L. X., Redondela.—Recibin tres pesetas pol-a sua suscripción hasta os derradeiros de Xulio.

D. X. N. G., Tuy.—Recibin unha libranza de duas pesetas pol-a sua suscripción hasta os derradeiros de Mayo.

D. F. P., Lisboa.—Fixen efectiva a letra do trece reás que mandou sobre a praza de Vigo, e pol-a que tiven ocasión de botalas de banqueiro endosándollas á outro. Hastr' os derradeiros d' Abril, quédalle paga a suscripción.

D. A. C. M., Bouzas.—Recibin unha libranza de tres pesetas pol-a sua suscripción hasta fin de Xunio.

D. X. C. L., Pontevedra.—Recibin tres pesetas pol-a sua suscripción hasta fin de Xunio, e sete pol-a colección d' os parrafeos atrasados.

D. B. R. V., Vilameá.—Recibin tres pesetas pol-a sua suscripción hasta os derradeiros de Marzo.

D. R. F., Celanova.—O mesmo.

S. d' o A. de Vilameá.—O mesmo.

D. P. P., Carballiño.—Recibin seis reás pol-a sua suscripción hasta os derradeiros de Marzo.

O TIO MARCOS D' A PORTELA PARRAFEOS GALLEGOS

Sai á luz en Ourense todolos domingos en oito páginas en folio, contendo artículos de costumes, poesías, esemérides, cantares e contos d'o país gallego.

SUSCRICION

Seis reás cada tres meses.

ADMINISTRACION

Alba, 15, Ourense.

O pago d' as suscricions é por adiantado.—Os números soltos vénense á dez centimos de peseta.
—Os pagos faranse en letras d' o xiro.

A LUZ UNIVERSAL

TALLER DE FOTOGRAFIA, FOTOTIPIA E FOTOLITOGRAFIA DE

F

Rua d

N-este
ampliaciones
microscópicas
D' est
e o dono d' esta fotografía,

RIETO

n.º 20, 3.º, Ourense.

20—Pelayo—20, 3.º

Galería com' as de Madril, con mais de tres anos de
creto e residencia fixa.

Acodíy á retratarvos
vellos, rapazas e mozos,
pois por muy pouco diñeiro,
o mesmo que sondes, postos
saírendes n-unha tarxeta
de sorte que digan todos,
que os vellos son campechanos,
muy churrusqueiros mozos,
y-as nenas tan xeitosinhas
n-as cariñas e n-os corpos,
que son de ter mirecentes
á parexiñas os noibos.

GALZADO

O zapateiro Garcia
ten n-a sua zapatería,
com' é natural, zapatos
que non s' atopan n-o dia
tan feitiños e baratos.

Aproveitande a ocasión
os que tendo ou sin ter rendas
calzados n-a pobracion:
está n-a rua d' as Tendas,
praza d' a Constitucion.

CONFITERIA.

—Pr' adozar o mais que pudo
amarguras d' a vida,
ndo teño forro un peso,
u gastalo á dulcería.
—¿A d' o Lis?

—Non tan alá.

—¿A d' o Brasa?
—Mais enriba.
—¿N-aquela qu' está ond' estivo
o comercio d' a Gallipá?
—N-a mesma. Bastian n-a misma,
n-a mesma co
qu' o Valcárcel d' Anar...
establece uche n-a esquina
d' a rua Tetuan por baixo,
d' a Fonte Nova por riba.